

ΠΟΙΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΛΥΚΟΙ

«Και εξ υμών αυτών άναστήσονται άνδρες λαλούντες
διεστραμμένα του άποσπαν τους μαθητάς οπίσω αυτών»

Η αίρεση γεννιέται μέσα στους κόλπους της Εκκλησίας από ανθρώπους πού χώρισαν τον εαυτό τους από το Πνεύμα του θεού. Ο ευαγγελιστής Ιωάννης γράφει γι' αυτούς ότι «εξ ημών εξήλθον, άλλ' ουκ ήσαν εξ ημών» (Α'Ιωάν. 2,19). Η ζωή τους ήταν ξένη προς τη ζωή του Χριστού. Το φρόνημα τους δεν ταυτιζόταν με το φρόνημα της Εκκλησίας. Κι ας είχαν βαπτισθεί στο όνομα της Άγιας Τριάδος κι, ακόμη, ας είχαν χειροτονηθεί ποιμένες της Εκκλησίας. Η χάρη των μυστηρίων μένει ανενεργός όταν ή ζωή δεν συμφωνεί με την πίστη πού προϋποθέτουν τα μυστήρια. Αυτή ή ίδια χάρη θα κρίνει τους κατόχους της, αν το πέρας του βίου τους βρει χωρίς ειλικρινή μετάνοια. Η εμφάνιση των αιρετικών και ή άγρια εισβολή τους στο λαό της Εκκλησίας απασχόλησε μεταξύ άλλων τον απ. Παύλο στη σύναξη των πρεσβυτέρων της Εφέσου, την οποία συγκάλεσε καθώς πορευόταν προς τα Ιεροσόλυμα. Ένα σημείο πολύ σημαντικό απ' το λόγο του Αποστόλου είναι ή επισήμανση για το ποιοι θα είναι οι «βαρείς» (άγριοι) «λύκοι», πού θα προσπαθήσουν να κατασπαράξουν τα μελή της Εκκλησίας μετά την αναχώρηση του από την Έφεσο. Δε θα είναι μόνο κάποιοι ξένοι ιουδαίζοντες ή ελληνίζοντες. «Και εξ υμών αυτών», τους είπε, «αναστήσονται άνδρες λαλούντες διεστραμμένα του αποσπάν τους μαθητάς οπίσω αυτών». Δηλαδή υπήρχαν ανάμεσα στους πρεσβυτέρους της Εφέσου, πού παρευρίσκονταν στη σύναξη, κάποιοι πού θα αλλοίωναν τη διδαχή του απ. Παύλου («λαλούντες διεστραμμένα»), προσπαθώντας να αποσπάσουν τους «μαθητάς οπίσω αυτών». Δύο χαρακτηριστικά λοιπόν των αιρετικών είναι ότι «λαλούν διεστραμμένα» και ότι ζητούν να δημιουργήσουν οπαδούς, δηλαδή να αποσπάσουν τους «μαθητάς οπίσω αυτών».

Διδάσκαλοι των αιρέσεων

Ο άγιος Ιάκωβος ο αδελφόθεος στην επιστολή του γράφει: «Μη πολλοί διδάσκαλοι γίνεσθε αδελφοί μου, είδότες ότι μείζον κρίμα ληψόμεθα» (3,1). Σύμφωνα δηλαδή με τον άγιο Ιάκωβο τον αδελφόθεο, όσοι κάνουμε το δάσκαλο έστω και αν διδάσκουμε την αλήθεια θα κριθούμε αυστηρότερα από το Θεό. Καταλαβαίνουμε λοιπόν πόσο δυσκολότερη θα είναι ή θέση αυτών πού ξεχωρίζουν τον εαυτό τους από το σώμα της Εκκλησίας, διδάσκοντας δικές τους διδασκαλίες, αποκυήματα του μυαλού τους, γεννήματα της φαντασίας τους. Αυτοί δε βλέπουν μόνο τον εαυτό τους, αλλά και αυτούς πού τους ακούνε, γιατί τους αποπροσανατολίζουν από τον ορθό δρόμο της σωτηρίας.

Η διακήρυξη μιας αιρετικής διδασκαλίας είναι απόδειξη υπερήφανης ψυχής, μέσα στην οποία δεν μπορεί να κατοικήσει το ταπεινό πνεύμα του Θεού. Ο νους του υπερήφανου είναι γυμνός από τη χάρη του Θεού, γι' αυτό είναι φτωχός από νοήματα πνευματικά. Ζει και στοχάζεται με ανυπόστατες φαντασίες. Σύμφωνα με τον άγιο Διάδοχο επίσκοπο Φωτικής, τίποτε δεν είναι «πτωχότερον διανοίας έκτος Θεού φιλοσοφούσης τα του Θεού». Η φτώχεια της διάνοιας, όταν δεν ταπεινώνεται ενώπιον των διδασκάλων της Εκκλησίας, γεννά αιρετικές απόψεις.

Η προσέλκυση οπαδών

Ένα σύμπτωμα του εγωκεντρισμού των αιρετικών διδασκάλων είναι ή επιθυμία τους να απαρτίσουν ομάδα Οπαδών. Ο αληθινός ποιμένας δεν έχει οπαδούς. Δεν προσελκύει το λαό στον εαυτό του. Προσπαθεί τους άλλους, μαζί και τον εαυτό του, να τους συνδέσει με το Χριστό. Βοηθάει το λαό να ελευθερώνεται από τις αιχμαλωσίες σε κτίσματα και

σκοτεινούς λογισμούς, ώστε να προχωρά ελεύθερος στην πνευματική του πορεία. Ο λαός τον ακολουθεί, όχι γιατί αυτός επιθυμεί ακολούθους, αλλά διότι στη φωνή του διακρίνει τη φωνή του

αληθινού ποιμένα, δηλαδή ακούει γνήσιο το λόγο του Χριστού.

Σ' αυτό το σημείο πρέπει να πούμε ότι ένα κριτήριο, με το οποίο μπορούμε να κρίνουμε κατά πόσο είμαστε ενεργά μέλη της Εκκλησίας, είναι ή δυνατότητα να διακρίνουμε τη φωνή των αληθινών ποιμένων. Διότι ο άνθρωπος που έχει μέσα του ενεργό τη χάρη του Βαπτίσματος και του Χρίσματος δεν αναπαύεται σε «διεστραμμένες διδασκαλίες», έστω και αν δεν μπορεί να αναλύσει θεολογικά την αποστροφή του προς αυτές. Επίσης, ενώ αγαπά και σέβεται τους κανονικούς ποιμένες της Εκκλησίας και υπακούει στους ιεραρχικούς θεσμούς της, εντούτοις δε γίνεται οπαδός κανενός ανθρώπου. Είναι μαθητής που αγαπά και σέβεται απεριόριστα τους διδασκάλους του. Η υπακοή του σ' αυτούς γίνεται με ελευθερία, γιατί θέλει να προσλάβει την αποστολική και πατερική παράδοση. Διακρίνει εύκολα αυτούς που θέλουν να εκμεταλλευτούν την υπακοή του από αυτούς που θέλουν να τον βοηθήσουν να υπερβεί το θνητό θέλημα του. Σύμφωνα με το Μ. Βασίλειο, προκοπή της ψυχής είναι ή προκοπή στην ταπείνωση, ή οποία όχι μόνο δεν ευνοεί την τόλμη να κηρύξει κανείς αιρετικές διδασκαλίες, αλλά γενικά δεν επιτρέπει στον κάτοχο της να κάνει το δάσκαλο σε κανέναν. Επιτρέπει διακριτικά το λόγο μόνον όταν είναι να σωθεί «ψυχή εκ θανάτου» ή όταν επιβάλλεται ως εκκλησιαστική διακονία.

π. Θ.Α.Β.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Πράξ. κ' 16 - 18, 28 - 36)

"Καλύτερο είναι να δίνεις παρά να παίρνεις"

Εν ταις ημέραις εκείναις κεκρίκει γάρ ο Παῦλος παραπλευσαι τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἔσπευδεν γάρ εἰ δυνατόν εἶη αὐτῷ τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱερουσόλυμα. Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν εἶπεν αὐτοῖς, προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου. ἐγὼ οἶδα ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου, καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νοσητῶν ἕνα ἕκαστον. καὶ τὰ νῦν παρατίθειμι ὑμᾶς τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ τῷ δυναμένῳ οἰκοδομησαι καὶ δοῦναι τὴν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις παῶσιν. ἀργυρίου ἢ χρυσοῦ ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα· αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρεῖαις μου καὶ τοῖς οὖσιν μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὐταί. πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν ὅτι οὕτως κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ὅτι αὐτὸς εἶπεν, Μακάριόν ἐστιν μᾶλλον δίδοναι ἢ λαμβάνειν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν θεῖς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν παῶσιν αὐτοῖς προσήυξατο.

Μετάφραση της Αποστολικῆς περικοπῆς

Τις ἡμέρες εκείνες ο Παῦλος εἶχε αποφασίσει να προσπεράσουμε τὴν Ἔφεσο για να μη χρονοτριβῆσει στην Ἀσία. Ἦταν βιαστικός για να βρῖσκεται στα Ἱερουσόλυμα, εἰάν του ἦταν δυνατόν, τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς. Ἀπὸ τὴ Μίλητο ἔστειλε στην Ἔφεσο και κάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Εκκλησίας. Ὄταν ἦλθαν πρὸς αὐτόν, τοὺς εἶπε:

«Προσέχετε, λοιπόν, τοὺς εαυτοὺς σας και ολόκληρο το ποῖμνιο στο οποίο το Πνεῦμα το Ἅγιο σας τοποθέτησε ἐπισκόπους, για να ποιμαίνετε τὴν Εκκλησία του Θεοῦ, τὴν οποία ἀπέκτησε με το δικό του αἷμα. Διότι ξέρω τούτο, ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησή μου θα μπου μεταξὺ σας λύκοι ἀγριοὶ και δεν θα λυπηθοῦν το ποῖμνιο. **Και ἀπὸ σας τοὺς ἰδίους θα**

εγερθούν άνδρες οι οποίοι θα διαστρέψουν την αλήθεια για να παρασύρουν τούς μαθητές, ώστε να τούς ακολουθήσουν. Γι' αυτό να είστε άγρυπνοι και να θυμάστε ότι, επί τριετία νύχτα και ημέρα, δεν έπαψα να νουθετώ τον καθένα από σάς με δάκρυα. Και τώρα, αδελφοί, σάς εμπιστεύομαι στο Θεό και στο λόγο της χάριτός του, ο Οποίος έχει τη δύναμη να αυξήσει την οικοδομή σας και να σάς δώσει κληρονομιά μεταξύ όλων των αγιασμένων. Δεν επιθύμησα κανενός το χρήμα ή το χρυσάφι ή το ρουχισμό. Ξέρετε σεις οι ίδιοι ότι τις ανάγκες τις δικές μου και των συντρόφων μου εξυπηρέτησαν τα χέρια μου αυτά. Σάς έδειξα με κάθε τρόπο ότι έτσι με τον κόπο της εργασίας σας πρέπει να βοηθάτε τούς αδυνάτους και να θυμάστε τα λόγια του Κυρίου Ιησού, πού είπε αυτός ο Ίδιος «Είναι καλύτερο να δίνει κανείς παρά να παίρνει». Και όταν είπε αυτά, γονάτισε με όλους και προσευχήθηκε.